

Program zdrowotny – szczepienie przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia w Gminie Supraśl na lata 2014-2017

1. Opis programu.

Grypa jest chorobą zakaźną stanowiącą duże zagrożenie dla zdrowia. Według Światowej Organizacji Zdrowia na świecie rocznie na grypę zapada 5-10% ogólnej populacji. Grypa jest jedną z ważniejszych przyczyn zachorowań oraz umieralności ludzi, powodując przy tym ogromne koszty społeczne.

Zarażenie wirusem grypy następuje drogą kropelkową. Główne objawy ogólne grypy to: złe samopoczucie, (uczucie ogólnego rozbicia), dreszcze, przeczulica skóry, temperatura powyżej 37,8 ° C; objawy ze strony układu oddechowego: surowicza wydzielina z nosa, ból gardła, chrypka, bóle w klatce piersiowej, suchy „szczekający” kaszel prowokujący wymioty; inne objawy: ból głowy, brak łaknienia, bóle mięśniowe, zawroty głowy, biegunka, bóle brzucha, nudności i wymioty, senność lub ospałość. Zachorowanie na grypę może powodować pojawienie się innych chorób jako powikłań. Może również doprowadzić do pogorszenia przebiegu chorób występujących przed zachorowaniem. Grypa może doprowadzić do groźnych powikłań ze strony układu oddechowego, krążenia, ośrodkowego układu nerwowego oraz innych narządów (ucha środkowego, nerek).

Wskazania medyczne do szczepienia dotyczą głównie osób od 65 roku życia i powyżej, ponieważ nieodwracalnym i najcięższym powikłaniem grypy jest śmierć i dotyczy to głównie osób starszych. W tej grupie pacjentów są one najczęstszą przyczyną zaostrzeń chorób układu oddechowego, mogą także prowadzić do powikłań ze strony pozostałych układów, w tym układu sercowo-naczyniowego. Liczne badania farmakologiczne i ekonomiczne wskazują, że szczepienie przeciwko grypie jest postępowaniem o wysokim współczynniku efektywności, szczególnie w populacji osób starszych. Stosowanie szczepień ochronnych zmniejsza liczbę zachorowań, zmniejsza liczbę hospitalizacji i śmiertelność z powodu grypy i jej powikłań. Szczepienia ochronne dodatkowo zmniejszają zużycie antybiotyków, co biorąc pod uwagę rosnącą odporność bakterii, jest korzystnym zjawiskiem.

Celem szczepień przeciwko grypie jest nie tylko uniknięcie zachorowania, ale przede wszystkim uniknięcie poważnych powikłań pogrypowych takich jak: zapalenie płuc, zapalenie ucha środkowego, zapalenie mięśnia sercowego. Grypa może także wywołać zaburzenia neurologiczne oraz powikłania ze strony układu nerwowego, np. zapalenie płuc, zapalenie ucha środkowego, zapalenie mięśnia sercowego. Grypa może także wywołać zaburzenia neurologiczne oraz powikłania ze strony układu nerwowego, np. zapalenie mózgu. Skuteczność szczepionki przeciwko grypie ocenia się na 70-90%. Odporność po szczepieniu wykształca się po około dwóch tygodniach i trwa od 6 do 12 miesięcy. Wykazano również, iż szczepienie przeciwko grypie jest bezpieczną i skuteczną metodą profilaktyki powikłań pogrypowych w grupach wysokiego ryzyka.

2. Uzasadnienie wprowadzenia programu.

Szczepienie ochronne jest najskuteczniejszą formą zabezpieczenia przed chorobą, przeciwko której jest wykonywane. W przypadku szczepień przeciwko grypie wśród seniorów, którzy ukończyli 65. rok życia, udowodniono, że szczepienie wykonywane na początku sezonu jesiennie-zimowego zapobiega hospitalizacji z powodu zapalenia płuc i grypy oraz śmierci z powodu powikłań pogrypowych zarówno u osób z istniejącymi czynnikami ryzyka, jak i bez nich. W zależności od rodzaju badań efektywność szczepienia w odniesieniu do tych zdarzeń wahała się od 27 do 70%. Różnice te wynikały z różnych metod prowadzenia poszczególnych badań i uwzględnienia w nich osób w różnym stopniu zaawansowania choroby przewlekłej.

Niestety, wraz z wiekiem rośnie również ryzyko śmierci z powodu zaburzeń sercowo-naczyniowych lub płucnych podczas przebiegu grypy. Oceniono, że 90% spośród osób, które zmarły z powodu powikłań pogrypowych, stanowili seniorzy którzy ukończyli 65 rok życia. Najbardziej narażeni na zgon byli najstarsi seniorzy (16-krotnie częściej osoby po 85. roku życia). Warto zwrócić uwagę, że tzw. współczynnik umieralności (czyli liczba zgonów w ciągu roku w danej populacji liczącej 100 000 osób) wśród osób dorosłych jest zdecydowanie wyższy w grupie 65+ w porównaniu z grupą osób od 50. do 64. roku życia i wynosi odpowiednio 98,3 względem 7,5 w obu grupach wiekowych. Dla porównania: wśród dorosłych, którzy nie ukończyli 50. roku życia, współczynnik ten osiągnął wartość 0,5.

Zważywszy jednak na fakt, że właśnie w tej grupie wiekowej grypa może zakończyć się w niekorzystny, czasem wręcz najbardziej dramatyczny sposób, a szczepienie jest skuteczną i bezpieczną metodą uniknięcia takich konsekwencji, zaleca się, aby każda osoba, która ukończyła 65. rok życia, zaszczepiła się przeciwko grypie w sezonie jej występowania.

3. Cele programu.

Celem głównym programu jest:

- zwiększenie dostępności do świadczeń, które nie są refundowane przez NFZ.

Cele szczegółowe to:

- obniżenie liczby zachorowań na grype u starszych osób oraz powikłań pogrypowych poprzez przebadanie i zaszczepienie osób po 65 roku życia przeciw grypie,
- podniesienie poziomu wiedzy na temat szczepień przeciwko grypie i ich celowości.

4. Populacja badana.

Kryteria udziału w programie:

- osoby od 65 roku życia,
- miejsce zamieszkania na terenie Gminy (planowana liczba osób kwalifikujących się do szczepienia w latach 2014-2017r. – 2 510).

Tabela 1. Populacja osób w wieku powyżej 65 roku życia (dane własne z dnia 01.08.2013r. – Referatu Spraw Obywatelskich w Supraślu) kwalifikujących się do programu.

<65	Ilość osób w roku 2014	Ilość osób w roku 2015	Ilość osób w roku 2016	Ilość osób w latach 2014-2017 (łącznie)
liczba planowanych osób do przebadania	775	835	900	2 510

5. Sposób finansowania.

Środki finansowe pochodzące z budżetu Gminy Supraśl określone na podstawie szacunkowej wartości jednej szczepionki przewidzianej w ramach programu.

Nazwa programu	orientacyjny kwota (zł) jednej szczepionki	orientacyjna kwota(zł) w roku 2014	orientacyjna kwota (zł) w roku 2015	orientacyjna kwota (zł) w roku 2016
Program zdrowotny – szczepienie przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia w latach 2014-2017	30	23 250	25 050	27 000
	Suma	75 300		

6. Organizacja programu.

Każda osoba, która ukończyła 65 rok życia, i która zgłosi się do siedziby Realizatora programu powinna być przebadana w celu wykluczenia ewentualnych przeciwwskazań do podania szczepionki, a następnie zostanie zaszczepiona. Do szczepień zostanie wykorzystana szczepionka przeciwko grypie, której skład jest weryfikowany i uaktualniany na każdy sezon epidemiczny z uwagi na dużą zmienność wirusa grypy. Wybór Realizatora programu odbędzie się w drodze konkursu ofert przeprowadzonego przez Burmistrza Miasta i Gminy Supraśl w jego siedzibie na mocy art. 48 ust.4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. Z 2008r. Nr 164 poz. 1027 z późn. zm.). Wyboru szczepionki z w/w wskazaniami dokona Realizator programu wyłoniony w drodze konkursu.

7. Monitorowanie i ewaluacja.

Monitorowanie przebiegu programu prowadzone będzie poprzez zbieranie danych od realizatora programu w formie comiesięcznych sprawozdań. Umożliwi to wykrycie ewentualnych zagrożeń lub trudności w realizacji programu, co z kolei pomoże w ich eliminowaniu lub korygowaniu.

Kryteria oceny efektywności:

- wielkość populacji objętej programem.

Oczekiwane efekty:

- zmniejszenie ilości zachorowań na grypę,
- zmniejszenie powikłań pogrypowych.

8. Okres realizacji programu.

Program realizowany będzie w okresie 3 lat – początek realizacji styczeń 2014 r. Umowy z realizatorami Programu zawierane są każdorazowo na kolejny rok kalendarzowy.